'దుర్మార్గులను చంపేకంటే మంచిపేరున్న వాళ్లను చంపితేనే శత్రువర్గంలో నిజమైన దడ పుడుతుంది' అన్న దుర్మార్గమైన తర్కం తప్ప సిర్పూర్ ఎమ్మెల్యేను హత్య చేయడానికి వేరే కారణమేదీ లేదు. మనుషుల ప్రాణాల గురించి ఇంత చవకగా ఆలోచించగలవారు ఇతరత్రా మనకంటె గొప్పవాళ్లే అయినా వారి ప్రాణాల గురించి కూడా అంతే చవకగా ఆలోచించడం తప్పెట్లా అవుతుంది? తప్పయినా అసహజమెట్లా అవుతుంది?

కె.బాలగోపాల్

మొన్నటి రెండవ తేదీన తాడిచర్ల అడవులలో జరిగిన 'ఎన్‌కౌంటర్' చాలా సంచలనం సృష్టించడం ఒకరకంగా సహజం. "పోలీసులు ఎవరిని చంపినా అది తప్పేగాని, మరీ ఈ స్థాయి నాయకులను చంపడం చాలా దారుణం" అనేది సర్వత్రా వినవచ్చిన అభిప్రాయం. గతంలో నక్సలైట్ పార్టీల పెద్ద నాయకులను అరెస్టు చేసినప్పుడు కాల్చిచంపిన ఘటనలు ఒకటిరెండు లేకపోలేదుగానీ ఏవో కొన్ని కేసులు పెట్టి జైలుకు పంపిన ఘటనలే ఎక్కువ.

చట్టమంటే గౌరవం లేకపోయినా మనుషుల రాజకీయ కృషికీ, స్థాయికీ గౌరవం ఉంటుందని ఆశించడం మరీ అసహజంకాదు. ఇది తప్పొప్పుల సమస్యకాదు. నిన్న మొన్న ఉద్యమంలోకి వచ్చిన మిలిటెంట్లను చంపినా, ఒక రంగవల్లినో, ఆదిరెడ్డినో చంపినా ఒకే తప్పు. కానీ వీళ్లనుకూడా చంపగలగడం వల్ల పాలకులకూ పోలీసులకూ చట్టమన్నా, మనుషుల ప్రాణాలన్నా గౌరవం లేదన్న విషయాన్నే కాక ఇంకదేన్నీకూడా సూచిస్తుంది. అలా అనుకోవడం కార్యకర్తలన్నా నాయకులను ఎక్కువచేసి చూడడమని అనుకోనక్కరలేదు. 'మాకు అటువంటి తేడాలు లేవుగానీ, పాలకవర్గాలకు ఉంటాయి కాబట్టి ఈ విధంగా అంటున్నాం' అని చెప్పి తప్పించుకోజూడనక్కరలేదు. మనుషులందరూ ఒకటేననేది మనిషిగా మనిషికిచ్చే విలువకు సంబంధించిన విషయం. ఆపైన ఒకరిని ఎక్కువగా ఒకరిని తక్కువగా గౌరవిస్తాము. ఒకరి కృషిని ఆదరిస్తాం. ఒకరి మేధస్సును గౌరవిస్తాం. ఒకరి మంచితనాన్ని అభిమానిస్తాం. ఒకరి వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రేమిస్తాం. మనిషికి మనిషిగా విలువ ఇవ్వలేకపోవడమే కాక వీటిని గుర్తించలేకపోవడం మరింత పెద్ద అపచారం.

కనీసం ఒకటి రెండు దశాబ్దాలపాటు ప్రజల క్షేమంగురించి ఆలోచించి దాని సాధనకోసం తాము నిజాయితీగా నమ్మిన మార్గంలో కష్టాలకోర్చి శ్రమించే వాళ్లను చంపి రోడ్డు పక్కన పారేసిపోగలగడంలో అదనంగా ఏదో అనాగరికత ఉంది. తమకంటే ఏ రకంగా చూసినా ఉన్నతులని అంతరాంతరాలలో తామే ఎరిగిన వారి ప్రాణాలు తీసి ప్రపంచానికి చాటుచేస్తే ఏదో ఘనకార్యం చేసినట్టు గర్వించడంలోనూ [illegible] ఏదో కుసంస్కారం ఉంది.

నక్సలిజమంటే హింస మాత్రమేననుకునేవారికి ఈ మాటలు అర్థం కాకపోవచ్చు. అర్థమయినా రుచించకపోవచ్చు. ఆ అభిప్రాయం ప్రజలలో ఏర్పడడానికీ, వారి గురించి మాట్లాడే మంచి మాటలేవీ రుచించకపోవడానికీ నక్సలైట్ల నడవడిక —అంటే వ్యక్తుల నడవడికే కాదు, పార్టీల వ్యూహాలు, ఎత్తుగడలు కూడా— కొంతవరకు కారణం కావచ్చు. కావచ్చేమిటి, అవును. అయితే ఎదుటివారి తప్పులవల్లే నేను వారిని సరిగ్గా అర్థం చేసుకోలేకపోయానని సంతృప్తి చెందేది ఆత్మగౌరవం లేని వైఖరి. మన అభిప్రాయాలకూ వాటిలోని తప్పొప్పులకూ బాధ్యత ప్రధానంగా మనదేనని గుర్తించలేని వైఖరి.

హింస ఒక్కొక్కప్పుడు అనివార్యం కావచ్చు. కానీ ఒక పద్ధతి ప్రకారం హింస ప్రయోగించే వ్యూహాలు ఒకప్పుడేమైనా మేలు సాధించాయేమో గానీ, ఈనాటి ఆయుధ సంపత్తి చేయగల విధ్వంసం ఎంతటిదంటే ఆ రోజులు గడిచిపోయాయని అనుకోవాలి. ఈనాటి ఆయుధ సంపద స్వాభావికంగానే నిర్విచక్షణమైనది. ఒక బాణంవేసి ఒకరిని మాత్రమే చంపవచ్చు. బాంబు పెట్టిగానీ, మందుపాతర పేల్చిగానీ ఒకరిని మాత్రమే చంపడం సాధ్యంకాదు, మిగిలిన ప్రాణాలు పోవడం 'అనివార్యం' అని ఆధునిక హింసామార్గాలను సమర్థించేవారు అంటుంటారు. అనివార్యమేమీ కాదు, ఈనాటి ఆయుధాలు అట్లాంటివి.

ఈ విచక్షణారాహిత్యం మన నైతిక విచక్షణను సులభంగా చంపేయగలదు. బాణాలు, గొడ్డళ్లు వాడిన రోజులలో మనుషుల నైతికత ఆయుధాల అదుపులోకి పోలేదేమోగానీ (నాకు తెలీదు), మనకంటే చాలా బలమైన ఆయుధాలతో మనబలాన్ని చాలా పెంచుకున్నామనుకోవడం తెలివితక్కువతనం. మన నైతికత మనకు తెలియకుండానే ఆయుధాల అదుపులోకి పోగలదు. అవి మనకిచ్చే బలంముందు మామూలు మనుషులు నిలవరు, నిలవలేరు. మన మాట చాలా తేలికగా చెల్లుబాటవుతుంది. సమస్యలు —మన సమస్యనేకాదు, మనల్ని ఆశ్రయించేవాళ్ల సమస్యలు కూడా —సులభంగా పరిష్కారమయిపోతాయి. కనీసం పరిష్కారమయిపోయినట్టు కనిపిస్తాయి.

అందువల్ల హింసతోనే సమాజాన్ని పరిష్కరించాలని [illegible] హింసతోనే [illegible] పర్యవసానాలే ప్రధానంగా ఉంటాయి. కానీ ఈ విషయాన్ని గుర్తించినంతమాత్రాన వేరే తేడాలు మరచిపోయి తెలుగుదేశం, కాంగ్రెస్ నాయకులూ, నక్సలైట్ నాయకులూ ఒకటేననుకోవడం సరయినదికాదు. రాజకీయవేత్తలుగాగానీ, సమాజ విశ్లేషకులుగా గానీ ఇద్దరికీ ఏ రకమైన పోలికా లేదు. ప్రజల హితవు కోరే విషయంలోనూ పోలిక లేదు. అటువంటి ఒక రంగవల్లినీ, ఒక సంతోష్‌రెడ్డినీ తెలుగుదేశం పాలకులూ వారి పోలీసులూ చంపగలిగారన్నా తాము ఎవరిని చంపుతున్నారో తెలిసీ అది తగదనుకోలేదన్నా కొంచెం ఆశ్చర్యం కలగకమానదు. అల్లూరి సీతారామరాజును కాల్చిచంపిన ఆంగ్లేయుడికి తనకంటె గొప్పమనిషిని చంపుతున్నానన్న భావన రాలేదా? ఆ నైతిక భయం అతని చేతిని వెనక్కి లాగలేదా?

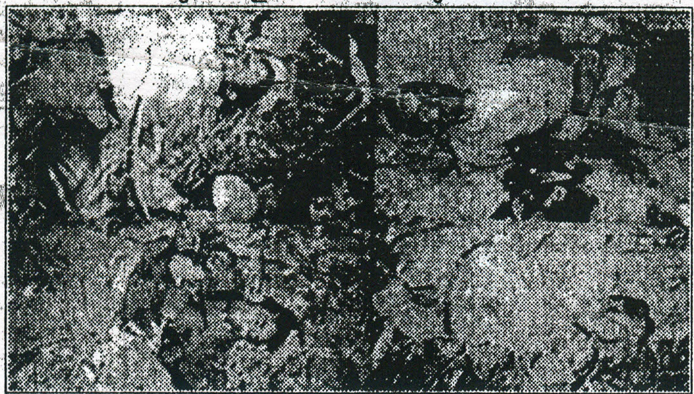

ఆ ఇంగ్లీషువాడికి తెలీదేమో, మన చంద్రబాబుకూ వారి పోలీసు ఆఫీసర్లకూ తాము చంపుతున్నది తమకంటె గొప్పవారినన్న విషయం బాగానే తెలుసును. అయినప్పటికీ ఆ ఎరుక వారి చేతులను వెనక్కి లాగలేదంటే అది మన సమాజం నైతిక పతనాన్ని సూచిస్తుందేమో!

అయితే బహుశా ఒక దశాబ్దం నాటి స్థితిని ఈనాటి స్థితితో పోలిస్తే, ఎంతటి క్రూరులయిన పెత్తందార్లయినా పోలీసులయినా ఏదో ఒక స్థాయిలో విప్లవ కమ్యూనిస్టులను నైతికంగా తమకంటే గొప్పవారిగా గుర్తించి వారికి నైతికంగా భయపడడం తగ్గిందేమో. 'పోరాటంలో అనివార్యం' అనే వాదనతో రకరకాల ప్రశ్నార్థకమైన పద్ధతులను నక్సలైట్లు అవలంబించే కొద్దీ ఆ గౌరవం తగ్గడం సహజం.

పీపుల్స్‌వార్ చేతిలో చనిపోయిన సిర్పూర్ ఎమ్మెల్యే పురుషోత్తమరావు హత్యనొక ఉదాహరణగా తీసుకోవచ్చు. 'దుర్మార్గులను చంపేకంటే మంచిపేరున్న వాళ్లను చంపితేనే శత్రువర్గంలో నిజమైన దడ పుడుతుంది' అన్న దుర్మార్గమైన తర్కం తప్ప అతనిని హత్య చేయడానికి వేరే కారణమేదీ లేదు. వేరే ఏ కారణం చెప్పినా అది నిజంకాదు. అతను మచ్చలేని మనిషి కాకపోవచ్చు. కానీ ఏ అర్థంలోనూ ప్రజాకంటకుడు కాదు. ప్రజల అభ్యున్నతికి అతనిని చంపడం ఏ రకంగానూ 'అవసరం' కాదు. ఎన్నికల సమయంలో తెలుగుదేశం వారిని టెర్రరైజ్ చేయ్యాలన్నా, మొత్తం [illegible] ముంచాలన్నా దుర్మార్గులుగా పేరుపడ్డ వారికంటె 'నాకు ప్రజలలో మంచి పేరుంది కాబట్టి నాకేంకాదులే' అన్న ధీమాతో ఉన్న పురుషోత్తమరావులాంటి వ్యక్తిని చంపడమే వేగంగా ఫలితాన్ని ఇచ్చే మార్గం. మనుషుల ప్రాణాల గురించి ఇంత చవకగా ఆలోచించగలవారు ఇతరత్రా మనకంటె గొప్పవాళ్లే అయినా వారి ప్రాణాల గురించి కూడా అంతే చవకగా ఆలోచించడం తప్పెట్లా అవుతుంది? తప్పయినా అసహజమెట్లా అవుతుంది?

ఈ రకమైన ఆలోచన నైతికంగా తప్పు, సామాజికంగా చాలా నష్టకరమే కాక అది కనీసం ఫలితాన్ని కూడా ఇవ్వదు. పురుషోత్తమరావును చంపడం ద్వారా తెలుగుదేశం పార్టీని భయపెట్టి బెదరగొట్టి బలహీనపరచడమే పీపుల్స్‌వార్ ఉద్దేశం అయిఉంటే అందులో ఘోరంగా ఓడిపోయిందని చెప్పుకోవాలి. ఉత్తర తెలంగాణా అంతటా కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశానికి దాదాపు సమఉజ్జీగా నిలిచింది గానీ ఆదిలాబాద్‌లో మాత్రం ఒకే ఒక్క సీటు తెలుగుదేశం ఓడిపోయింది. ఇది పురుషోత్తమరావు హత్యవల్ల వచ్చిన సానుభూతి ఫలితమేనని ఆ జిల్లాలో ఎవరినడిగినా చెబుతారు. వరంగల్‌లోనూ, కరీంనగర్‌లోనూ కూడా అటువంటి నాయకులొకరిద్దరిని పీపుల్స్‌వర్ చంపి ఉంటే చంద్రబాబు ఇప్పుడు తన 'విజన్'ను మరింత గుండె నిబ్బరంతో అమలు చేసుకునేవాడేమో!

అదేదో ఒక్క ఘటనే ననుకోనక్కరలేదు. ఈమధ్య కాలంలో నక్సలైట్ పార్టీలు చేసిన హత్యలలో —ఒక కడెం నారాయణరెడ్డి హత్య, ఒక బుడ్డా వెంగళరెడ్డి హత్యలాంటి కొన్నింటిని మినహాయిస్తే —ఇది వాళ్లు చెప్పుకునే విప్లవ ఆదర్శాలకు అతికే చర్య అని వారిని గుడ్డిగా అభిమానించేవారు తప్ప ఇతరులెవరు అనుకోవడం లేదు.

అప్పుడేమవుతుందంటే క్రమంగా చావులపట్లా, చనిపోతున్న వారి జీవితాల విలువ పట్లా ఒక అనాసక్తి, 'ఎవరికేం పట్టింది' అనే నిర్లక్ష్యవైఖరి సమాజంలో పెరుగుతాయి. ఇప్పటికే చాలా పెరిగాయి. ఆధునిక ఆయుధాల వాడకానికుండే మరొక పర్యవసానం ఇది. ఒకేసారి డజన్ల సంఖ్యలో మనుషులను చంపగల ఆయుధాల ముందు —బాంబులు, మందుపాతరలలో పెట్టే పేలుడు పదార్థాలేకాదు, ఎ.కె—47 వంటి తుపాకులు కూడా —మనమెంత నిస్పృహాయులుగా కనిపిస్తామంటే వాటిని ఆధారం చేసుకుని నడిచే రాజకీయ ప్రక్రియలు మనకు సంబంధం లేనివిగా, మన తలమీద నుంచి ఎక్కడో అంతెత్తున సాగిపోయేవిగా కనిపిస్తాయి. ఇది అమెరికా ఇరాక్ మీద చేసిన భయానకమైన క్షిపణులదాడి నుండి అత్యాధునికంగా సాయుధమైన విప్లవ పోరాటాల దాకా అన్నిటికీ వర్తిస్తుంది. అది భౌతికంగా మనకు అతీతమైన విషయం కాబట్టి నైతికంగానూ మనకు అందనిదయిపోతుంది. వాటి బీభత్సాన్ని అదేపనిగా ప్రచారం చేసే ప్రసార సాధనాలు మనల్ని తమ ప్రసారానికే కాక అందులోని విషయానికి కూడా ప్రేక్షకులను చేస్తాయి.

కొంతవరకు తామే తెచ్చుకున్నా ఈ పరిస్థితికి సాయుధ పోరాట రాజకీయాలు మూల్యం చెల్లిస్తున్నారేమో. దూరం నుండి ఇది అన్యాయం అనుకున్నంతగా దగ్గరకొచ్చి ఇది మనది, మనకు జరిగిన అన్యాయం అని ప్రజాసామాన్యం అనుకోలేకపోతున్నారు. మరీ ఘోరమైన ఒక సంఘటన జరిగినప్పుడు కొంత జనం జమ అవుతుండవచ్చు. కానీ అది అక్కడితో ఆగిపోతున్నది.

— కె. బాలగోపాల్